No. 1662 — 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 8 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 Oktober.

Wij hebben in drie artikelen (Nrs. 1651, 1652 en 1655) de onaannemelijkheid [illegible] argumenten, die in het voorloopig verslag der kommissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer over het wetsontwerp op het Armbestuur, ter verdediging van dat wets-ontwerp zijn aangevoerd. Wat verder nog in dat voorloopig verslag ten gunste van dat wetsontwerp gezegd wordt, schijnt ons toe evenmin steekhoudend te zijn. Deswege onthouden wij ons echter voor het oogenblik van alle aanmerkingen, ons evenwel voorbehoudende, zoo de omstandigheden het noodig mogten maken, later daarop in 't breede terug te komen.

Tot zoolang intusschen mag niet teruggehouden worden, wat ons op het hart ligt, naar aanleiding van het in het voorloopig verslag op artt. 1 en 2 aangeteekende. Wat bij die artikelen aangestipt wordt, bevat voor de Katholijken van Nederland eene zoo grove en zoo onverdiende beleediging, dat wij niet kunnen denken, dat in geene sektie geprotesteerd zou zijn geworden tegen [illegible] en evenmin begrijpen kunnen, [illegible] waarom de kom[illegible] geene gloeijende van billijke verontwaardiging over den smaad, welke in het voorloopig verslag bij artt. 1 en 2 onzen geloofsgenooten aangedaan is geworden, verheffen wij daartegen ten krachtigste onze stem, in de hoop, dat al wie een eerlijk hart in de borst draagt, onze verontwaardiging deelen en met ons protesteeren zal tegen de [illegible] eene instelling, die allen Katholijken dierbaar is, geladen heeft.

Dierbaar toch is aan alle Katholijken de *Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo*, — eene der weldadigste instellingen, welke de laatste jaren zagen geboren worden, die, oorspronkelijk in een vriendenkring van drie wetenschappelijk gevormde en christelijk gestemde jongelieden gevestigd, van daar uit zich over den geheelen aardbodem verspreid heeft, om, in de honderden konferentien, welke zij in 't leven heeft geroepen, door middel van duizenden en duizenden liefderijke handen, de zaden van Christenzin en burgerdeugd in de harten van hulpbehoevende geloofsgenooten uit te strooijen. Al wie weet te waardeeren wat goed en schoon is, al wie prijs stelt op de voortplanting van de christelijke beginselen in de harten des volks en gevoelt, dat daarvan het behoud der maatschappelijke orde afhankelijk zal zijn, schenkt dan ook aan die *Vereeniging* de hulde zijner dankbaarheid en zijner bewondering. Van alle kanten wordt zij toegejuicht; die het hoogste geplaatst zijn en het best de behoeften der tegenwoordige maatschappij weten te onderscheiden, onthouden aan hare bemoeijingen hunne ondersteuning niet, maar bemoedigen haar en zegenen haar met hart en hand; en dagelijks verheffen zich duizenden en duizenden stemmen ten hemel, om God te loven en te danken voor genotene weldaden, voor den [illegible] voor het vertroostend uitzigt op eene [illegible] zegeningen af te smeeken over de *Vereeniging van den H. Vincentius*, aan welke zij het moeten dank zeggen van tot God terug gebragt te zijn, en zich gelukkig te gevoelen in hunnen staat.

En op welke wijze meent men nu, dat deze *Vereeniging* herdacht is geworden in het besproken voorloopig verslag? Schaamrood overdekt ons gelaat bij 't herlezen der woorden, welke dat voorloopig verslag aan haar wijdt! Het werd niet gevorderd, het was onnoodig van haar in een openbaar staatsstuk melding te maken; maar wilde men van haar spreken, dan, voorzeker, had men voor het minst de voorschriften der betamelijkheid, der zedelijkheid in acht moeten genomen hebben.

Of worden die in acht genomen, wanneer men zich niet ontziet haar op eene lijn te plaatsen met wat Nederland meest afschuwelijks en meest verderfelijks heeft — wanneer men zich niet ontziet haar op eene lijn te plaatsen met de ons vaderland ten ondergang voerende geheime genootschappen, met *Welstand*, met *Hulpbetoon*, met *Unitas*, met *Phylactérion* — genootschappen, welker leden het hart [illegible] hebben voor alle aandoeningen van liefde, en alleen door een juist daaraan tegenovergesteld gevoel beheerscht worden, door haat tegen de Katholijken! Dat kan minder dan ooit ontkend worden, sints de heer S. van Hoogstraten, de afgevaardigde van *Unitas* en *Phylactérion*, ter laatste bijeenkomst van de *Gustav-Adolph-Vereeniging* zich openlijk omtrent de bedoelingen der ten onzent gevestigde geheime genootschappen verklaard heeft, »Daar verbindt men zich om arme protestantsche ambachtslieden, kleine kooplieden, enz. *op alle wijze voort te helpen en te ondersteunen; men laat bij hen slechts werken, men koopt bij hen-alleen;* en zoo is hun streven bijzonderlijk daarop gerigt, om de Protestanten tot welgestelde en bemiddelde lieden te maken, opdat een zoo groot mogelijk aantal Protestanten den vereischten kiescensus zoude kunnen betalen, en de keuzen zoowel in de Staten-Generaal als in de Provinciale Staten, *slechts* ten gunste van gereformeerde kandidaten zouden uitvallen." Ziedaar dan nog eens vernomen, en uit den mond van een bevoegde, welk het doel is van de geheime genootschappen en van welke middelen zij zich, ter bereiking van hun doel, bedienen: »men helpt Protestanten op alle wijze voort, men laat slechts bij hen werken, men koopt bij hen-alleen, ... opdat een zoo groot mogelijk aantal Protestanten den vereischten kiescensus zoude kunnen betalen." En zulke [illegible] anti-sociale, [illegible] genootschappen zouden in éénen adem met de [illegible] den *H. Vincentius* mogen genoemd worden. 't Zou allergrofst en allerbeleedigendst zijn. Doch 't is desniettemin geschied. Ziehier in welke bewoordingen:

»Art. 1, door alle instellingen van weldadigheid, van welken bijzonderen aard ook, onder het *armbestuur* te begrijpen, stelt, in verband met den konsiderans der wet, het beginsel vast, dat eene regeling door de wet te dien aanzien, ook in den uitgebreidsten zin, mogelijk is. Daarenboven treft men hier en daar in de Memorie van Toelichting gezegden aan, die de bedoeling doen doorblinken om de wet ook dáár toe te passen, waar men dit ten sterkste zou moeten afkeuren.

»Zelfs onder de leden, die anders over de hoofdstrekking der wet gunstig dachten, waren er, die toegaven, dat de Regering hier te ver ging, en moeijelijkheden zou doen ontstaan, die het beter ware door de weglating van art. 1 en eene wijziging der onmiddellijk volgende artikelen te vermijden.

»Men heeft toch gemeend, met de wet en de Memorie van Toelichting in de hand, te moeten vragen, of zelfs niet bijzondere instellingen, als Phylactérion, Unitas, de Maatschappij van Welstand en die van Hulpbetoon, *die dan toch alle ondersteuning van behoeftigen ten doel hebben*, onder deze algemeene regelingswet zouden moeten worden gebragt, en dus, om niets anders te noemen, volgens art. 8, op straffe van voortaan als Staatsinstellingen te worden beschouwd, hare reglementen aan het gemeentebestuur zouden moeten mededeelen; of dit niet evenzeer zou moeten gelden voor het genootschap van den H. Vincentius de Paulo, 't welk niet enkel behoeftigen ondersteunt, maar ook scholen voor armenkinderen onderhoudt, en of zelfs de vrijmetselaarsloges, van wie het bekend is dat ook zij ondersteuning van behoeftigen als een harer pligten beschouwen, in de termen der wet zouden vallen. Of zou hier uitzondering denkbaar zijn, omdat, ten minste wat de laatstgenoemde vereenigingen betreft, oefening van weldadigheid niet het hoofdkarakter der instelling uitmaakt?"

Ziedaar voor het eerst in een officieel stuk de geheime genootschappen *Hulpbetoon*, *Welstand*, *Phylactérion*, *Unitas* ter sprake gebragt, — en ter sprake gebragt om hun karakter te konstateeren als *instellingen van liefdadigheid!* Ergerlijker misbruik kon er niet van woorden gemaakt worden, dan hier geschied is: wat niet anders beoogt dan het kweeken van haat, wordt hier gekenmerkt als eene inrigting tot het plegen van liefde, en uit dien hoofde gelijkgesteld met eene der schoonste stichtingen van de katholijke liefde! Wij hebben geene woorden krachtig genoeg om de verontwaardiging uit te drukken, welke de heden aangehaalde woorden uit het voorloopig verslag bij ons te weeg hebben gebragt, en bepalen ons daarom tot een nadrukkelijk protest, waarmede wij verwachten, dat alle organen der katholijke pers onverwijld zullen instemmen.

Gisteren waren te 's Gravenhage geruchten in omloop, dat de portefeuille van het departement van Buitenlandsche Zaken aangeboden is aan den heer Rochussen, voormalig gouverneur-generaal van Nederlandsch Oost-Indien, oud-minister van Finantien. *L'Echo* wil weten, dat de heer Rochussen geneigd zou zijn in het kabinet te treden, zoodat men zijne aanstaande benoeming verwacht.

(Heden wordt ons per telegraaf berigt dat het gerucht betreffende den heer Rochussen op goede gronden wordt tegengesproken.)

Uit den *Nieuwsbode* blijkt, dat het bestuur der Kiezersvereeniging *Nederland en Oranje*, te 's Gravenhage, zamengesteld is uit de heeren: graaf van Hogendorp, baron Mackay, Mr. C. M. van der Kemp, baron Forstner van Dambenoy (minister van Oorlog) en baron Collot d'Escury, laatstgemelde voor de buiten-distrikten.

Men verneemt, dat de minister van Oorlog de chefs der korpsen van het leger heeft gemagtigd om aan de milicienen der ligting van 1849 vergunning te verleenen tot het aangaan van een huwelijk.

Naar men verneemt heeft Z. M. den Koning het beschermheerschap aangenomen der *Vereeniging ter bevordering van Fabriek- en Handwerk-Nijverheid in Nederland.*

Z. M. heeft den luit.-generaal Seelig, oud-gouverneur van de koninklijke akademie van zee- en landmagt te Breda, begiftigd met het ridderkruis van de Orde der Eikenkroon.

Het is voorzeker niet onbelangrijk, de aandacht te vestigen op de vorderingen, welke de nijverheid sedert de laatste 8 jaren vooral in het hertogdom Luxemburg gemaakt heeft, waartoe inzonderheid veel heeft bijgedragen de zorg, die aan de goede middelen van gemeenschap is besteed. De landbouw maakt te gelijkertijd verbazende vorderingen; de veefokkerij levert de beste uitkomsten en het vleesch is daardoor beter en gezonder geworden. De regering neemt de nijverheid zeer ter harte, waarvan de gevolgen reeds zijn gebleken uit de tentoonstelling, welke thans in de schoone zalen van het Athenaeum is geopend. Daar toch bevonden zich wollen stoffen uit de fabriek van de Gebr. Godchaux, welke voortbrengselen door het geheele tolverbond zeer gezocht zijn en zelfs eenen uitweg op de Indische markten hebben gevonden. Hetzelfde geldt de papierfabriek van den heer Lamort, welker voortbrengselen met die van elk ander land kunnen wedijveren. De handschoenen-fabriekaadje omstreeks den jare 1820, door wijlen den heer Lippmann ingevoerd, heeft er reeds diep wortel geschoten en houdt talrijke handen bezig in die fabrieken, wier produkten op alle Europesche markten zeer goed wedijveren met die der fabrieken van Grenoble en Luneville. Evenzeer was men verbaasd op het zien der schoone voorwerpen van gegoten ijzer, ingezonden door Aug. Metz en Comp. Voor 20 jaren wist men hier van het gietijzer niets anders dan ijzer in staven voort te brengen, terwijl er tegenwoordig geen ijzeren voorwerp is uit te denken dat daar niet wordt voortgebragt. Men weet dat de Luxemburger ledersoorten hunnen roem op de jaarmarkten van Leipzig en Frankfort handhaven, waarvan hier ook zeer schoone monsters door onderscheidene huizen waren ingezonden. Ook was het ons aangenaam de vorderingen [illegible] ren, welke de overigens reeds sedert lang [illegible] kende porseleinfabriek alhier heeft [illegible] belangrijke objekten door de H[illegible] taine en Lamort, te Echternach [illegible] Zoo hebben de heeren [illegible] en Comp. [illegible] Luxemburg, door [illegible] van gesponnen [illegible] toen bewezen, dat [illegible] tijd eenen hoogen graad van [illegible] te bereiken. Eindelijk [illegible] de mathematische [illegible]

physische instrumenten van den heer Lion, te Luxemburg, alsmede de monsters ingelegde groenten en kreeften van den heer J. Tandel, te Dikirch, welke misschien ook voor Hollandsche reeders en zeevarenden nuttig kunnen zijn.

Onder de fabrieken te Leiden, die in den laatsten tijd verbeterd en uitgebreid zijn, behoort ook de zijdeverwerij van den heer D. M. Koetser. Behalve het verwen van zijden stoffen in allerlei kleuren, zoo hebben in die fabriek de veel zorg en talent vereischende bewerkingen plaats, om aan reeds vroeger geverwde zijde andere verlangde kleuren mede te deelen. Zoo worden b. v. zwarte zijde en andere stoffen in verschillende kleuren geverwd, groene zijde in andere kleuren en zelfs in deugdelijk bruin veranderd; de damasten in onderscheidene hetzij vroegere, hetzij nieuwe tinten geverwd; zoo worden van kleederstukken, meubelgordijnen, enz. de vroegere kleuren weggenomen en daaraan nieuwe medegedeeld, terwijl eindelijk verschillende weefsels, effen, moiree, kanten, blondes enz. als vernieuwd worden. Het verheugt ons te kunnen berigten, dat deze fabriek, die reeds sedert 24 jaren door den heer Koetser bestuurd wordt, steeds in bloei toeneemt.

(*Ned. Stoomp.*)

Uit het algemeen verslag der vergadering van leden en begunstigers van de werkinrigting voor behoeftigen te Gouda, dd. 24 September aldaar gehouden, blijkt dat de stand dier zoo nuttige instelling niet ongunstig mag genoemd worden. De belangstelling van alle weldenkenden bleef de zaak krachtdadig ondersteunen, en 't is dan ook op haar, dat het bestuur bij voortduring met vertrouwen het oog gevestigd houdt; immers zal Gouda zich blijven verheugen in eene schier eenige inrigting, dan moet ook geen oogenschijnlijk goed saldo de medewerking doen verflaauwen, maar integendeel ieder het zijne bijbrengen, om den bloei te vestigen. De kosten van voeding en verwarming enz. hebben in 1851 per persoon omstreeks 11 cents per dag bedragen, terwijl in de zeven eerste maanden dezes jaars 8820 personen meer zijn opgenomen, dan in 1851 over hetzelfde tijdsverloop, waarlijk geen verblijdend bewijs voor den bloei van de daar ter stede gevestigde fabrieken.

Den 24 September heeft te Middelburg in eene der boven-lokalen van de nieuw gebouwde fabriek der Zeeuwsche maatschappij voor meekrapbereiding te Wilhelmina-dorp, de algemeene vergadering der vennooten [illegible] gehad tot het doen van rekening. Er waren ruim 50 vennooten verschenen, velen met volmagt van een aantal anderen, zoodat naar art. 23 der statuten er 77 stemmen mogten uitgebragt worden. Nadat een belangrijk verslag betrekkelijk den staat der maatschappij was gelezen, hetwelk zal worden gedrukt en aan de vennooten rondgedeeld, werd eene kommissie benoemd tot het onderzoek van rekening en balans. De tegenwoordig zijnde overige heeren gingen vervolgens de fabriek met aanbelendende gebouwen bezigtigen, eerst gelijk zij buiten werking zich vertoont, daarna toen zij in volle werking was. Dat dit alles algemeene tevredenheid wekte, behoeft naauwelijks te worden gemeld, daar ieder, die Wilhelmina-dorp bezoekt, het grootsche en doelmatige van gebouwen, machinerie en inrigting zal bewonderen. De rekening en balans werden in order bevonden, en overeenkomstig het voorstel der kommissie van onderzoek door de Vergadering goedgekeurd. Na behandeling van eenige nog voor de maatschappij gewigtige zaken, werd Jhr. W. D. de Jonge, die wegens ongesteldheid afwezig was en naar art. 10 der statuten als hoofd-kommissaris, behoudens herkiezing, moest aftreden, dadelijk als zoodanig herkozen.

De menigvuldige toevallen, bepaaldelijk buitenslands, in de jongste jaren ontstaan, door het buiten spoor geraken van treinen op de ijzeren wegen, of door het stooten van treinen tegen elkander, met de treurige gevolgen daaraan verbonden, hebben reeds velerlei ontwerpen doen ontvatten om die ongelukken te verhoeden.

Onder deze wordt thans medegedeeld een plan van den heer J. P. Wachter, Jr., civiel ingenieur, tot meer algemeene bekendwording in het Engelsch opgesteld en in den loop dezes jaars te Rotterdam uitgegeven, dat hierop nederkomt:

1°. Er wordt een derde of middenspoor aangelegd, omgeven met geleiders, die aan de wagens zijn verbonden, waardoor de trein niet van de rails kan afraken; 2°. het invoeren van eene reeks vangen, die eensklaps voor alle wagens in beweging kunnen gebragt worden door het omdraaijen van eene schroef, hetzij op de lokomotief of op de tender.

Door het eerste middel wordt het raken buiten het spoor verhoed, door het ander kan men plotseling den geheelen trein doen stilstaan.

De ontwerper heeft beide die middelen gezamenlijk doen werken, doch zij kunnen afzonderlijk te werk gesteld worden. Beide zijn zeker van het hoogste gewigt.

De afbeeldingen van het plan geven een duidelijk denkbeeld van hetzelve; overigens wordt het behoorlijk in den tekst toegelicht.

Het is te verwachten, dat dit plan de aandacht van deskundigen in hooge mate zal tot zich trekken. De ontwerper ontveinst zich zelf niet, dat het aanbrengen van een middenspoor kostbaar zou zijn; doch hij voegt er bij, dat men bezwaarlijk zonder meer of min aanzienlijke kosten een middel zal kunnen in werking brengen, dat de noodige veiligheid biedt; dat het wel in aanmerking komt, de waarde van des menschen leven te schatten; en hij roept ook weder nog de ondervinding in tot het wijzigen in een of ander opzigt van zijn stelsel. Hij wijst ook op de noodzakelijkheid om een goed getal zorgvuldige, wel bezoldigde beambten op de linie te hebben, en alle waakzaamheid aan te wenden; wanneer hij niet twijfelt of de spoorwegen zullen een zelfs veiliger middel van vervoer worden, dan eenig ander, dat men bedenken kan.

(*Nieuwsb.*)

Uit het door de Gedeputeerde Staten aan de Staten van Noord-Brabant in de gewone Zomervergadering dezes jaars ingediend verslag van den toestand der provincie, ontleenen wij het volgende betreffende ambachts- en fabrieks-nijverheid:

De te Tilburg aanwezige wollenstoffen- en katoenfabrieken, spinnerijen en volderijen, die door stoom gedreven worden, zijn in 1851 met vijf vermeerderd, en tot het getal van 16 geklommen. Deze industrie houdt te Tilburg ruim 3800, te Eindhoven 450, te Geldrop 1060, te Gemert 700, te Grave ruim 100, te Woensel 100, te Helmond 223 werklieden bezig. Te Helmond geraakten de wevers in het najaar van 1851, door tijdelijk gebrek aan werk, in benarden toestand; de Nederl. Handelmaatschappij is daaraan welwillend te gemoet gekomen. Te 's Bosch is in 1851 eene fabriek opgerigt van manufakturen van wol en boomwol, werkende met stoom, waarin stoffen voor zomerjassen en broeken vervaardigd worden. Van de meeste stoffen-verwerijen wordt opgegeven dat er veel bedrijvigheid werd opgemerkt. Te Oosterwijk is in 1851 eene garancine-fabriek opgerigt, waarvan men zich veel goeds belooft. De pellen-, damast- en linnenweverijen en bleekerijen verkeeren algemeen in gunstigen toestand; een fabrikaat der pellen- en damastweverijen van de firma H. van der Voort te Boxtel, is op de Londensche tentoonstelling eene eervolle vermelding waardig gekeurd; in de linnen- en damastfabriek te Nuenen-Gerwen werden nieuwe werktuigen, zoogenaamde Jacquards gebezigd. De tapijtfabriek te Breda houdt thans [illegible] werklieden [illegible] De zijdeweverijen aldaar namen in bedrijvigheid toe. De steen-, pannen- en pottebakkerijen zijn in het algemeen in gunstigen toestand.

De gouddraadtrekkerijen en passementfabrieken te Breda, waarvan eene naar Amsterdam verplaatst is, handhaafden haren roem; die te 's Hertogenbosch kwijnden. De te Boxmeer vervaardigd wordende gouden en zilveren kerksieraden zijn zeer gezocht.

De berigten omtrent de stoom-ijzergieterijen zijn zeer voldoende. De zoo belangrijke fabriek van gekleurd papier te 's Hertogenbosch blijft gunstig werken. Eene papierfabriek te Boxtel werkte in 1851 niet voordeelig; men schrijft dit toe aan de duurte der lompen, die doorgaande 30 pCt. gerezen zijn, ten gevolge van frauduleusen uitvoer. De te Breda voor Engelsche rekening opgerigte bijbeldrukkerij is in 1851 opgeheven, insgelijks de lettergieterij aldaar.

De orgelmakerij en de pianofabrieken te Breda verkregen meer en meer gunstige bekendheid en namen in bedrijvigheid toe. De alom gunstig bekende klokgieterij der heeren Petit en Fritsen te Aarle-Rixtel heeft op de Londensche wereldtentoonstelling de groote prijsmedaille voor een klokkenspel behaald. Onder de hoedenmakerijen te Breda, die alle als bedrijvig vermeld worden, had vooral eene druk werk, die ook militaire hoofddeksels en wasdoek vervaardigt. De berigten omtrent de leertooijerijen zijn zeer uiteenloopende, van eenige gunstig, van andere matig of slecht. De schoenmakerijen, voorheen zoo bloeijende in de gemeenten van het kanton Waalwijk, verkeerden in 1851 in een gedrukten toestand; en haar vertier is niet evenredig aan het groot aantal daarbij werkzame personen, hetwelk in Drunen en Besoijen nagenoeg zes honderd beloopt, en in de overige der bedoelde gemeenten, niet minder bedragen zal. Mogt deze toestand aanhouden, dan zoude hij zorg voor de toekomst baren.

In de klompmakerijen te Best en Liempde, wier klompen wijd en zijd vervoerd worden, was veel bedrijvigheid; te Liempde waren daaraan 80 personen werkzaam.

In de 24 meestoven, die in de provincie bestaan, heerschte tamelijk veel bedrijvigheid; echter was haar toestand niet geheel gunstig; er werd over den lagen prijs der meekrappen geklaagd. Omtrent de talrijke bierbrouwerijen zijn over het geheel de berigten gunstig; in sommige echter werd achteruitgang bespeurd ten gevolge der steeds toenemende konkurrentie; de afzet der meesten is binnen de provincie beperkt. De azijnmakerijen waren in eenige gemeenten in gunstigen toestand, in andere minder. Ten aanzien der zoutziederijen zijn zeer gunstige berigten ingekomen. De olieslagerijen zijn meerendeels in vrij gunstigen staat. De speldefabrieken te 's Hertogenbosch zijn gedrukt door den invoer uit het buitenland. De touwslagerijen aldaar en te Oudenbosch zijn in goeden staat.

De sigarenfabriek te Breda bezigde omstreeks 200 personen; zij was voortdurend bloeijende en veel voor het Buitenland werkzaam. De sigarenfabrieken te 's Hertogenbosch bezigden 81, de tabak-, sigaren- en snuiffabrieken te Eindhoven 182 arbeiders. De korenmolens, wegens hun groot aantal meestal tot het gemaal eener gemeente beperkt zijnde, worden meer en meer ingerigt om tevens schors te malen, olie te slaan of granen te pellen. Een stoomkorenmolen te Breda werd opgeheven.

Sedert het vorige jaarverslag van Gedeputeerde Staten is vergunning verleend tot het oprigten van twee bierbrouwerijen, eene vermiststokerij, eene stijfselfabriek, drie azijnmakerijen, eene pannenbakkerij, twee distilleerderijen [illegible] tot het oprigten of mede [illegible] den bruikbaar maken van verscheiden korenmolens.

Een staat der op 1 Januarij jl. in Noordbrabant in gebruik zijnde stoomtuigen en stoomketels, telt 45 stoomtuigen met 450 paardenkrachten en 55 stoomketels, waaronder twee die niet tot beweging van stoomtuigen dienen.

Buitendien waren op 1 Januarij jl. bij zeven stoombootdiensten 12 stoomtuigen in gebruik met 291 paardenkrachten en 7 stoomketels.

Men schrijft uit Arnhem. In de buitengewone vergadering der Provinciale Staten van Gelderland op 5 Oktober is, ter vervanging van den heer H. F. van Meurs, tot lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal gekozen de heer E. W. van Dam van Isselt.

Het *Staatsblad* N°. 150 bevat de Wet van den 15den September 1852, houdende naturalisatie van Pieter Hendrik Dannenbargh en Carl Alexander Heinrich Goetz.

Dezer dagen zou men te Heusden overgaan tot den publieken verkoop van een stoop, inhoudende tien kan jenever, door de ambtenaren der direkte belastingen aangehouden, en bij den ontvanger in bewaring gesteld. Toen men echter ter verkooping gereed was en de bewuste stoop naauwkeurig onderzocht werd, was in dezelve geen jenever, maar helder pompwater!

's GRAVENHAGE, 6 Oktober. Heden achtend ten 11 [illegible] onderzoek voortgezet der begrootingswetten voor 1853.

— Morgen ochtend ten elf ure zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting houden.

— Men verneemt, dat de Kommissie der Tweede Kamer, belast met het aanbieden aan Z. M. den Koning van het adres in antwoord op de Troonrede, aanstaande Zaturdag, 9 Oktober, bij Z. M. zal worden toegelaten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Okt. Er zijn heden geene nadere depêches bekend betreffende de reis van den President, die volgens de laatste tijdingen, zich te Toulouse bevond.

— Te Toulon heeft de President een besluit onderteekend bepalende dat de versterkte omtrek der stad onverwijld zal worden uitgelegd. »Door dezen maatregel — zegt het ministerieele Parijsche blad *le Pays* — die reeds zoo lang en zoo ongeduldig gewacht werd, en welken de politieke vreesachtigheid der vorige regering telkens met verwaarloozing van de ware belangen onzer militaire verdediging, had uitgesteld, heeft de Prins niet alleen aan den wensch der geheele bevolking van Toulon voldaan, maar buitendien eene daad van verheven staatsbeleid verrigt. Het overwigt der Fransche vloot in de Middellandsche zee is voortaan verzekerd. Zoo wordt het gezegde des Keizers verwezenlijkt, dat die zee een Fransch binnenwater zou zijn. Er liggen slechts twee krijgshavens aan het strand der Middellandsche zee, Toulon en Algiers; beide behooren ons. Welke elementen van nationale grootheid liggen in deze dubbele reede, aaneengeschakeld door onze stoomvloot!"

— Een brief uit Marseille meldt, dat het venster, hetwelk bestemd was voor de plaatsing van het helsch werktuig, bedekt zou worden door eenen grooten adelaar, die op een gegeven teeken, door middel eener veer zijne vleugels moest intrekken om plaats te maken voor het doodend tuig.

— Heden is in de kerk van Ruel, ter herinnering aan het overlijden van koningin Hortense, een *Requiem* gevierd. Vele aanzienlijke personen woonden die bij; de President was vertegenwoordigd door zijn adjudant, den generaal Vaudrey.

MADRID, 30 September. De *Nacion* berigt, dat de regering voornemens is de tegenwoordige Cortes te ontbinden.

— De plegtigheden van de ter aarde bestelling van

het stoffelijk overschot van den hertog van Baylen, zijn heden aangevangen en zullen morgen in de kerk van San Isidoro vervolgd worden.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Oktober. Volgens de *Observer* zullen de ministers tegen den 14 dezer in de hoofdstad vergaderen, om te beraadslagen over de bijeenroeping van het Parlement, dat thans, tot 21 dezer verdaagd is. Kort daarop zal door H. M. een geheimen raad worden gehouden, waarin de proklamatie zal vastgesteld worden, waarbij de pairs en de leden van het Huis der Gemeenten worden bijeengeroepen.

— Het is zeer opmerkenswaardig dat de partij die thans aan het gezag is, zich langzamerhand verwijdert van het punt waarop zij zich bij hare komst bevond, zoodat indien zij staande blijft, zij binnen kort eene geheele herschepping zal hebben ondergaan. Zoo heeft zij bijv., geheel het beginsel verlaten dat het voornaam bestanddeel van haar aanzijn was, dat is te zeggen het stelsel van bescherming, hetwelk sedert een aantal jaren hare leus was; de gebeurtenissen der laatste jaren leveren het bewijs van dien terugtred, die ofschoon langzamerhand volvoerd, heden niettemin volkomen is; doch er is nog een ander punt, waarin het tegenwoordig gouvernement insgelijks zijne oude beginselen schijnt te willen vaarwel zeggen, namelijk de godsdienstige kwestie.

Reeds weet men, dat Sir Henry Bulwer instruktien had ontvangen, om met het Pauselijk hof in onderhandeling te treden met het doel, om diplomatieke betrekkingen aan te knoopen. Nu zoo die betrekkingen niet reeds bestaan, ligt daarvan de schuld aan de partij, die thans aan het hoofd der zaken staat. Eene Engelsche wet, die van de eerste tijden der hervorming dagteekent, verbood aan het Engelsch gouvernement alle officieele betrekkingen met het hof van Rome; eenige jaren geleden in 1847, ontwaarde men in Engeland behoefte om uit dien toestand van gedwongene afzondering tusschen die beide Staten te geraken, daar hij zeer nadeelig werkte op de onvermijdelijke betrekkingen tusschen de twee landen. Er werd alzoo eene wet in het Parlement aangeboden om dat verbod op te heffen; deze wet ging onveranderd in het Lagerhuis door. Maar de Tory's van het Hoogerhuis bragten daarin een amendement, waarbij bepaald werd, dat de vertegenwoordiger. van het hof van Rome bij het kabinet St. James nimmer een kerkelijk persoon zou mogen zijn.

»De wet, aldus gewijzigd, kon het gewenschte doel niet bereiken, en het Pausselijk hof, door dit verbod gekrenkt, weigerde zich daar naar te voegen en de zaak bleef dus halve, zoo als zij sedert eeuwen bestaan had. Het ministerie van Derby begint thans in te zien, dat de grootste inwendige moeijelijkheid voor hem niet gelegen is in het beschermingstelsel, dat hij opgegeven heeft, maar in Ierland, dat zijne ontevredenheid toont tegen elk gouvernement, dat het besluit niet zou nemen om al de sporen der oude slavernij der Katholijken in Ierland en zelfs ook in Engeland te doen verdwijnen. Eene zeer duidelijke beweging heeft in dien zin plaats en onder de eerste vorderingen der Katholijken behoort in de eerste plaats de intrekking der wet, waarbij aan de dignitarissen der Katholijke Kerk verboden wordt de titels aan te nemen, welke aan het grondgebied van Engeland of Ierland ontleend zijn.

»Al wilde het tegenwoordig gouvernement hunne vorderingen inwilligen, het Parlement zou er zich tegen verzetten. Lord Derby heeft bijgevolg vermeend niet beter te kunnen doen, dan zich tot het hof van Rome zelf te wenden, om eene soort van transaktie te treffen, waarvan de termen nog niet bekend zijn, doch welker doel zou hebben, om de tusschenkomst van den Paus bij de katholijke geestelijkheid in te roepen, om aan deze het bevel te geven, de vijandelijkheden te staken. De openbare geruchten en vooral de taal van eenige dagbladen [illegible] door Engeland gedane stappen [illegible] heeft.

»Men verwacht thans dat de behoudsgezinden, die tevens fanatiek Anglikaansch zijn, zich met de liberalen zullen vereenigen, om reeds bij de opening van het Parlement het ministerie wegens zijne houding tegenover Rome aan te vallen."

— Op den 11 dezer zal H. M. van Balmoral naar deze hoofdstad terugkeeren.

— Het overlijden van den hertog van Wellington heeft het getal der veldmaarschalken, die zich aan het hoofd van het Engelsche leger bevinden, tot op 3 verminderd; deze zijn: prins Albert, de Koning der Belgen en de markies d'Anglesey. Sedert 3 jaren zijn 6 maarschalken overleden, als: Koning Ernst van Hanover, de hertog van Cambridge, de Koning der Nederlanden, de hertog van Wellington, sir G. Nugent en de veldmaarschalk de Grosvenor.

— Het paleis Holy-Rood, vroeger het verblijf van Maria Stuart, zal vele verfraaijingen ondergaan, met het doel om de historische waarde van dit paleis te verhoogen.

— De *Morning-Herald* berigt, dat Lord Derby slechts *ad interim* tot inspekteur der vijf havens is benoemd, ter vervanging van Lord Wellington. Die post zou bewaard blijven voor Lord Dalhousie, die zich thans in Indië bevindt.

— Zondag avond is alhier op Bell-Lane, Cock's Square, enz., in de uitgestrekte werkplaatsen van den heer Dirusdale, een hevige brand uitgebarsten die, naar men zegt, op dit oogenblik nog niet geheel gebluscht is. Eenige kinderen en een bejaard persoon zijn bij dit ongeval onder den voet geraakt en vertrapt.

— Gisteren heeft in deze hoofdstad een geweldig onweder gewoed, vergezeld van zulken zwaren regen, dat verscheiden straten niet te passeren waren. De storm werd gevolgd door zulk een hoogen vloed, dat alle kelders en pakhuizen langs de rivier onder water liepen, waardoor aanmerkelijke schade werd aangerigt.

— Er zijn berigten ontvangen betreffende de Iersche staatkundige gevangenen in Australie. Mitchell is zeer gezond en bestiert thans, met zijne gade, die zich bij hem heeft vervoegd, eene pachthoeve, waar hij een uitgestrekten handel drijft in schapen en boter. Smith O'Brien kwijnt, zoodat hij de gouverneurs-plaats, die hij bij eene rijke familie vervulde, heeft moeten laten varen. John Martin is schoolmeester geworden, en zijn gesticht schijnt in bloeijenden staat te zijn. Dr. Kevin O'Dogherty bemoeit zich uitsluitend met zijne chirurgikale proefnemingen. Onder alle ballingen heerscht de grootst mogelijke eensgezindheid.

— Volgens berigten uit Havana zijn de personen, die in betrekking stonden tot de uitgave van het oproerige dagblad, de *Voz del Pueblo*, door een krijgsraad ter dood veroordeeld.

— De Protestanten van de Vereenigde Staten van Amerika hebben sedert jaren gebruik gemaakt van eenen gewaanden monnik van La Trappe, die tegen het Katholicismus en de zeden der geestelijkheid predikte. Laatstelijk is de slechtheid van dien persoon aan het daglicht gekomen; hij is aanstonds wegens meineed gevangen genomen, en daarop wegens dubbelen moordaanslag, gepleegd voor eene volle regtbank, aangehouden. Deze zaak baart veel opzien in de Vereenigde Staten; de Protestanten schamen zich thans dezen man tot de voldoening van hunnen haat tegen het Katholicismus gebruikt te hebben.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Okt. Men leest in het *Mainzer Journal*:

»Naar wij vernemen heeft Pruissen reeds meermalen beproefd met enkele der zoogenaamde koalitie-Staten in onderhandeling te treden; doch zijne pogingen zijn vruchteloos gebleven. Hanover staat bij de tegenwoordigen handelstwist bepaaldelijk aan de zijde van Groot-Duitschland. De Koning van Hanover begeeft zich naar Stuttgart en Munchen. De Hessische Keurvorst begeeft zich mede naar Munchen.

— Dezer dagen hielden vele uitstekende leden der uiterste regterzijde eene konferentie, met het doel, om eene gemeenschappelijke gedragslijn af te bakenen ten opzigte van verscheidene door de landdagen op te werpen bezwaren.

— Tusschen Oostenrijk, Saxen en Beijeren is eene overeenkomst gesloten, tot wederkeerige konsulaire bescherming hunner onderdanen in het buitenland.

BERLIJN, 6 Okt. Het door de Staten der Darmstadter koalitie te Munchen opgesteld antwoord op de Pruissische verklaring, van 30 Augustus is den 29 September aan den Pruissischen komissaris en voorzitter der konferentie toegezonden bij eene nota van den volgenden inhoud:

»De ondergeteekenden, gevolmagtigden der regeringen van Beijeren, Saksen, Wurtemberg, Keurhessen, Groothertogdom Hessen en Nassau hebben, door tusschenkomst van den Beijerschen gevolmagtigde, op gisteren den heer von Pommer-Esche, als voorzitter der konferentie doen verzoeken om eene zitting der konferentie te beleggen, ten einde het antwoord op de verklaring der Pruissische regering van 30 Augustus jl. te overhandigen. Daarop is hun, door het heden morgen aan den Beijerschen gevolmagtigde geworden schrijven van den 28 dezer de mededeeling gedaan, dat hij zich, uit aanmerking der in afschrift overgelegde depêche van den 27 dezer, buiten staat zag, de verlangde zitting der konferentie te beleggen. Uit den inhoud der bedoelde depêche hebben de ondergeteekenden ontwaard, dat de Pruissische regering, nadat tot den 15den der loopende maand het in de verklaring van 30 Aug. verlangde toestemmende antwoord nog niet ontvangen was, zich bewogen heeft gevonden, de onderhandelingen met de gezamenlijke regeringen der Tolvereeniging niet voort te zetten, en de aan de ondergeteekenden gedane mededeeling laat geen twijfel over, dat uitsdien de tot dusver gevoerde onderhandelingen der konferentie door de Pruissische regering afgebroken zijn, en dat de ondergeteekenden bij gevolg hunne zending als afgeloopen moeten beschouwen. Terwijl zij innig betreuren dat de konferentie zoo doende afgebroken is, nog voor dat het den weg der toenadering vervolgende antwoord van hunne regeringen op de verklaring van 30 Aug. in dezelve heeft kunnen ingediend worden, kunnen zij tevens de aanmerking niet achterwege laten, dat hunne regeringen uit de woorden dier verklaring geenszins het voornemen hebben kunnen afleiden, om, wanneer het antwoord langer dan tot het gewenschte tijdstip mogt uitblijven, terstond tot het afbreken der konferentie over te gaan, noch ook, met het oog op de wederzijdsche stelling der regeringen, dat voornemen mogten veronderstellen. Daar het overigens voor de Pruissische regering van belang zou kunnen wezen, kennis te erlangen van de bedoelingen, welke de regeringen der ondergeteekenden gehad hebben, zoo hebben zij de ref, de verklaring, welke zij gelast waren in de zitting der konferentie in te dienen, hierbij ter kennisneming aan den Pruissischen gevolmagtigde mede te deelen, en voegen daarbij de vernieuwde verzekering hunner bijzondere hoogachting."

»Berlijn, 29 Sept. (*was geteekend*:)
»Meixner, von Schimpff, Siegel, von Meijer,
»von Biegeleben, Vollpracht."

ITALIE.

Den 26 September is de H. Vader van Castel Gandolfo te Rome teruggekeerd. Duizende inwoners der Eeuwige Stad, zoo te voet als in rijtuig, waren Z. H. te gemoet gegaan.

Den volgenden dag heeft Z. H. een geheim konsistorie gehouden, waarin 27 bisschoppen zijn benoemd, onder deze worden opgemerkt Mgr. Charvaz tot Aartsbisschop van Genua, en Mgr. de Montpellier tot Bisschop van Luik.

Den 28 heeft Z. H. in de Sixtijnsche kapel, omgeven van de kardinalen, prelaten en ambtenaren van het hof, op plegtige wijze drie dekreeten bekragtigd betreffende de kanonisatie van den Hoogw. A. A. Sandreani van Sinigaglia, religieus der konventueele Minderbroeders van den H. Franciscus; van Giovan Grande van de orde des H. Joannes de Deo, en van den Hoogw. Paolo della Croce, stichter der orde van de Passionisten.

Den 29, het feest van den H. Aartsengel Michael heeft Z. H. de H. Michaëls-Kerk in het Transtevere bezocht, en na van het balkon van het door hem gestichte weeshuis aan eene groote menigte volks den zoo dierbaren zegen te hebben geschonken, heeft de H. Vader de tentoonstelling bezigtigd van kunstvoortbrengselen, grootendeels door jeugdige weezen vervaardigd.

— Het krimineel geregtshof te Florence zet het verhoor van Guerrazzi voort. De prok. gen. hield voorlezing van een brief van den hoofdbeschuldigde, waarin eene menigte aantijgingen ten laste van den Groothertog voorkomen; o. a. leest men daarin dat Leopold het land aan regeringloosheid had prijs gegeven, en dat hij zelf aan den opstand in zijne Staten voedsel wilde geven. Guerrazzi antwoordde hierop dat die brief geschreven is in den stormachtigsten tijd, toen de revolutie reeds algemeen en alvermogend was.

De instruktie heeft vervolgens geloopen over de ontbinding van den Senaat en van de Kamer der Afgevaardigden. Guerrazzi bevond zich vermoeid van zoo lang te spreken, en verzocht dat zijn verhoor tot eene andere zitting mogt worden verdaagd, hetgeen is toegestaan.

— Het te Napels sedert 15 Mei 1848 aanhangig politiek proces nadert zijn einde. De prokureur van den Staat had tegen 9 beschuldigden de doodstraf, tegen 2 dertigjarige, tegen 2 zesendertigjarige, tegen 16 vijfentwintigjarige gevangenisstraf en voor een verbanning geëischt.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 Oktober. Morgen zal de heer de Brouckère het resultaat zijner bemoeijingen tot zamenstelling van een kabinet, kunnen mededeelen.

Gisteren avond wilde men weten dat er reeds drie ministers waren benoemd, t. w. de heer de Brouckère, tot min. van Buitenl. Zaken; Piercot, burgemeester van Luik, tot min. van Binnenl. Zaken en Orts fils, afgevaardigde, tot minister van Justitie.

Het is te hopen dat de krisis spoedig moge eindigen, en dat de zamenstelling alsmede het programma van het nieuwe kabinet aan de behoudsgezinde katholijke partij zullen vergunnen, aan het ministerie haren bijstand te schenken.

— Naar men wil heeft de Koning de benoeming van den heer Lehon, tot Belgisch gezant te Parijs, van de hand gewezen, en houdt men de benoeming van den prins de Chimaij als zoodanig voor [illegible].

— Gisteren is te Parijs eene overeenkomst tusschen Belgie en Frankrijk gesloten, betreffende de telegraphen van beide rijken.

— Bij kon. besluit van 25 Sept. is aan den ridder Oytana, sekretaris-gen. van financien, te Turijn het kommandeurs-kruis der Leopoldsorde geschonken.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	Rente	6 OKT. 4½ u. gebl.	7 OKT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 11/16	63⅜	63⅝	63¾
Dito Dito	3	76⅛	76⅛		
Dito Dito	4	96	95¾	95 15/16	95¾
Dito Obligatien O. I.	4	95⅝	95¾	95 5/16	
Amortis. Syndic.	3½	95¼			
Handel-Maatschappij	4½	124¼	-		
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		51¾	51⅝		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	23 13/16	23⅞	24	
Dito	3	50⅝	50½	50⅝	
Dito Binnenl. 2400 P.		45⅝	45¼	45 13/16	
Coup. Bewijzen.					
Amortisable Schuld		6⅛			
PORTUGAL te Londen	5	42	42		
Dito Dito	4	38 15/16	38 9/16	38¾	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅛	107⅞	108	
Dito Dito 1828 en 1829		106⅞	106¼		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97	96⅝	96⅞	
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91¼			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		90⅞			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	104½			
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		71⅝	71¼	71½	
POLEN, Certifikaten	4	85½			
Dito Aand. à fl. 500		161¼			
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4¼	4 3/16	4¼	
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	78½	77⅞	78	
Dito 1847	2½	40¼	39⅞	40 11/16	
Dito 1851	2½	40 5/16	39 3/16	40⅛	
Dito 1849	5	90¼	90⅛	90 3/16	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	69			
Letter B	5	90 1/16	89⅞	90	
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito à 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	24 15/16	25	25⅛	25 1/16
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		11 5/16	11¼	11 5/16	
ECUADOR à £ 100					

Onze fondsenmarkt verkeerde heden [illegible] flaauwe stemming en werden zoo Binnenl. als Buitenl. effekten tot verlaagde koersen afgegeven. Van de laatste maken Spaansche hierop eene uitzondering, daar dezelve vast op hunne vorige Koersen sluiten en aanvankelijk zelf zeer gezocht waren. Ook was naar Mexikanen eenige meeadere vraag.

Koers van het Geld: Beleening 2¼ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56 5/16	Livorno	2/m. f	38¾
„	zigt „	56 11/16	Napels	„ „	81⅞
Bordeaux	2/m. „	56	Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56¼	Weenen	6/w. „	30¼
Madrid	3/m. „	245	Augsburg	„ „	35⅛
Cadix	„ „	245	Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	241	Hamburg	2/m. „	35¼
Bilbao	„ „	242	„	zigt „	35 7/16
Lissabon	„ „	41¾	Londen	2/m „	11,87½
Porto	„ „	41¾	„	zigt „	11,92½
Genua	2/m. „	46½	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Okt. Belg. leen. 2½ pc. 55¼; 1840, 5 pc. 100⅜; 1848, 100⅝; 1852, 101⅛; Spanje 1 pc. 23 9/16; Binnenl. 3 pc. 45⅝; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 5 Okt. Fransche 3 pc. 78,70; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 105,40; Schatk. 3,50; Bank-Actien 2835,—; Belg. 1840, 5 pc. 103; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. 104,30; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50⅛; Binnenl. 3 pc. 45¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 1030,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti 355,—; Rom. Leening 1850, 98½.

MADRID, 30 Sept. Spanje 3 pc. 47; Ardoins 1 pc. 24⅜; Uitg. Schuld 6¼; Coupons 1¾.

LONDEN, 5 Okt. Cons. kont. 100 a —; op tijd 100 a —[illegible] 101 a 102; 1829/39 100 a 102; Den. 3 pc. 82 a 83; 5 pc. [illegible] a 106; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 11½ a [illegible] Mexiko — a —; Nieuwe 24 a 24¼; Peru 4½ pc. 103 a 10[illegible]; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. [illegible] a 105¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38¼ a a 38¾; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23¾ a 23⅞; 3 pc. 50½ a 51; Coup. cert. [illegible] Passive 6 1/16 a 6 3/16; Holl. 2½ pc. 64¾ a 65¼; id. 4 pc. 96½ [illegible] Venez. 42 a 44; Uitg. 16 a 16½.

BERLIJN, 5 Okt. [illegible] 3½ pc. 94⅛; Loten 129¼. Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Poolsche 4 pc. 92; Loten fl. 200 22; id. fl. 300 154; id. fl. 500 9[illegible] Amsterdam zigt 142⅜g id. 2/m. 142⅛g.

HAMBURG, 5 Okt. Rusl. Eng. [illegible]; Stiegl. 4 pc. 91; Spanje 1 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 43.

FRANKFORT, 5 Okt. Met. 5 pc. 82; 4 pc. [illegible] 2½ pc. 41½; Bank-Actien 1385; Darmst. Loten fl. 50 90[illegible] fl. 25 34¼; Badensche Loten fl. 50, 66; id. fl. 35, 37½; Nassausche 28¼; Holl. 2½ pc. 63¼; Werk. Sch. 4 pc. 96¼; Sijndic. 3½ pc. 94¼.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 7 October.

Heden te Rotterdam door de Nederl. Handelmaatschappij gehoudene SPECERIJ-VEILING, is als volgt afgeloopen:

NOTENMUSKAAT N°. 1 a 186 Cents; Dito N°. 2 a 156 Cs.; Dito N°. 3 a 115 Cs.; Dito N°. 4 a 72 Cs. — FOELIE, Lett. B a 191 Cs.; Dito Lett. C a 190 Cs., Dito Lett. D a 190 Cs. — NAGELEN N°. 1 a 41 Cs.; Dito N°. 2 a 41 Cs.; Dito N°. 3 a 40 Cs.

ROTTERDAM, 6 Okt. Gisteren werd de verkoop bekend tot geheime prijzen van:

1288 kn.	Java Suiker aangevoerd	vorig jaar	per *Koophandel.*
2387	„ „ „ „	„ „	„ *Batavia.*
606	„ „ „ „	1850	„ *Willem.*
3436	„ „ „ „	in dit jaar	„ *Rotterdam.*

De 107 kn. Drop, heden in veiling, zijn gedeeltelijk tot f 37 verkocht en gedeeltelijk tot f 38 opgehouden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 7 Okt. Van Rogge verkocht: 115 ℔ o. Gedr. f 176 bij partij.

SCHIEDAM, 6 Okt. Rogge. Verkocht in entr.: 142/2 ℔ Archangel f 170 1/m., in cons.: 144/2 ℔ Koersche f 200 3/m.; 141/2 ℔ Libau f 192 6/w. — Gerst. 136/2 ℔ Arendsburger f 197 kont. — Moutwijn f 15,00; Jenever f 18,50; Amst. Proef f 19,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 6 Okt *Koffij* zonder beduidenden handel.

Krenten, met verlevendigde vraag maar te hoog gehouden om zaken te doen.

Granen Zeer ferm. Poolsche Tarwe is heden gedaan 10 fl. E. en tot dien prijs blijven er koopers.

Rijst ferm.

Geraffineerde Suiker. Er zijn gedaan 150/m. kil. brooden in papier van 9 en 12 kil. ℔ 3 6 en 20,000 kil. dito dito van verschillende merken.

LONDEN, 5 Okt. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Met goede vraag maar te hoog gehouden. *Geraffineerd.* Gestampte meer gevraagd voor export tot vorige prijzen.

Koffij. Met beperkte vraag voor Plantage Ceylon, maar vermits er weinig is aangeboden, zijn de prijzen onveranderd gebleven. Natieve Ceylon moeijelijk te plaatsen van 42 a 43 s. voor gemeen en goed ord. Bij de veiling van 1050 b. Costa Rica was er minder vraag en de prijzen zijn niet zoo stijf geweest; goed en best ord. 37 a 41 s.

Rijst. Ferm.

LIVERPOOL, 5 Okt. (*Per Telegraaf*) *Katoen* Met gunstige vraag en meer in veiling aangeboden. De prijzen neigen tot daling.

BORDEAUX, 2 Okt. [illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 Oktober. Volgens brief van Texel van den 5 dezer, was uit aldaar aangespoelde papieren gebleken, dat de in de Eijerlandsche gronden gestrande schooner Helene, gevoerd is geweest door kapt. P. Schenkel, en bestemd met spoorstaven naar Hamburg of Bremen; de equipage, die uit 9 man had bestaan, was met de sloep omgekomen, reeds waren drie lijken aangespoeld; het schip zat nog in zijn geheel en hoopte men, bij handzaam weder, de lading te bergen.

— Het schip Margaretha, Kapt Paap, van Dantzig met Tarwe herwaarts gedestineerd, is, volgens brief van Norden van den 4 dezer, op het eiland Juist gestrand en zal weg zijn; men hoopte het volk te redden.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 9 Aug. op 33° Z. Br., 22° O L.: India, kapt. Pronk, van Batavia, laatst van Mauritius naar Rotterdam.

Den 10 Aug. op 12° N. Br., 25° W. L.: Condottière, van Rotterdam naar Buenos Ayres. Den 14 Aug. op 12° 34' N. Br., 26° 38' W. L.: Maria Elisabeth, kapt. Jonker, van Hartlep naar Aden. Den 20 Aug. op 9° 14' Z. Br., 33° 36' W. L. J. C. J. van Speyk, kapt. Nottee, van Batavia naar Rotterd.

Kapt. Bakker, van Odessa in Helvoet binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 4 Sept. op 40° 40' N.Br., 13° 35' W.L. Jan Dansel, Kapt. Zeeman, van Rott. naar Bat. Den 5 Sept. op 41° 14' N.Br., 130 40' W.L. Snelheid, Kapt. Gorter, van Amst. naar Suriname. Flora, Kapt. Koormans, van Hartlepool naar Bat. aan boord was alles wel

Kapt. van den Drieswaard, van Tjilatjap in Teijel binnen, rapporteert gepraaid te hebben:

Den ..... bij Hastings: Negasaki, kapt. Bannemever, v. Rotterdam naar Swansea.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BALTIMORE, Merwede van Driesten 130 v. Tabak. van Baggen, Parker en Comp; 100 v. dito, W. Beckefikgh; 30 v. dito, Wunderleij en Comp. 48 v. dito 16,760 st. Duigen, Kreglinger en Comp. 25 v. Tabak, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 Okt. in lading naar:

Keulen	J. Dienefelt, Fredrich Wilhelm.
„	H. Beraz, Coln N°. 23.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
usseldorp & Neus	W. v. d. Broek, op Hoop van Theodor.
Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 12.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Manheim	C. Bissinger, Concordia.
Ludwighaven	H. S. Wilson, Amstel.

AMSTERDAM, 6 Okt. vertrokken:

Manheim	Ant. Grenshauser, Stad Manheim.
Heilbron	M. Ludwig, Helene.

KEULEN, 5 Okt. aangekomen:

Kapt.	J. le Grand	van Amsterdam	met	2560	centenaren.
„	Kamps	„ Rotterdam	„	5800	„
„	Kalfs	„ „	„	3608	„
„	Linkkewitz	„ „	„	3304	„
„	Haasters	„ „	„	5047	„

Rijnhoogte KEULEN 6 Okt. 10 vt. 7 dm.

AANBESTEDINGEN.

Maandag, 11 Oktober. In een der appartementen van het provinciehuis te Groningen, ten 12 ure: Het bouwen van een provisioneel tolhuisje met twee tolboomen en aanhooren, op den grindweg van Obergum naar Mensingeweer, en wel bij den afweg naar Ranum.

Dingsdag, 12 Okt. In het logement het Wapen van Zaandam, te Zaandam, ten 12 ure: Het daarstellen van een gebouw bestemd tot plaatsing van eene nieuwe stoompelderij en al deszelfs aanhoorigheden, met de leverantie van al de daartoe benoodigde materialen en arbeidsloonen.

— Aan het lokaal van het prov. bestuur te 's Bosch, ten 12 ure: Het aanleggen van rijswerken tot verbetering van het vaarwater op de rivier de Maas, even beneden den Alphensche Middelvaart. (Herbesteding.)

[illegible] 12 ure: Het leggen en begrinden van eenen weg van af die gemeente tot op den provincialen grindweg van Heusden naar Werkendam, met eenen zijtak op Almkerk, ter gezamentlijke lengte van 8350 el, benevens het eenjarig onderhoud van dien weg.

Vrijdag, 15 Okt. Aan het lokaal van het prov. bestuur te Arnhem, ten 12 ure: Het leggen eener [illegible] en het opmaken van het pakwerk aan den linkerwaaloever voor de verzinking van den Erlecomschen Dam in de Provincie Gelderland.

— Bij het Provinciaal Gouvernement te Antwerpen: Het laatste gedeelte der werken voor het Kanaal ter verbinding van de Maas met de Schelde, [illegible] en Antwerpen, begroot op 3,361,400 fr.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed alhier aan eene kortstondige ziekte van drie dagen, na voorzien te zijn van de laatste HH. Sakramenten der Kerk, de Eerwaarde Heer CORNELIUS FRANCISCUS EEKELS, Kapelaan te Assendelft, in den ouderdom van ruim 28 jaren. Ofschoon Zijn Eerw. slechts kortelings uit Noord-Braband alhier was aangekomen, en slechts een half jaar in bediening was, heeft Hij echter door zijnen voorbeeldigen godsdienstigen omgang aller achting en liefde verworven. Het verlies van Zijn Eerwaarde wordt dan ook niet alleen door eene diep bedroefde Moeder, Broeders en Zusters betreurd, maar ook door de geheele Gemeente, en ook bijzonder door den ondergeteekende.

[illegible]

Den 4 October 1852. *Pastoor.*

Familiebetrekkingen en vrienden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen. (5597)

Heden overleed aan de gevolgen der waterzucht, onze teedergeliefde Vader, JACOBUS CASTELIJN, in den ouderdom van 55 jaren en 7 maanden, na voorzien te zijn van de laatste Genademiddelen onzer H. Godsdienst, diep betreurd door zijne kinderen en behuwdkinderen.

Namens dezen,
JACOBUS VAN DER MEER
en
CORNELIA VAN DER MEER,
geboren CASTELIJN.

ROELOFARENDSVEEN,
5 October 1852.
(2300)

Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens door het afsterven mijner zeer geliefde Echtgenoot HENRICA JOANNA HEDJER, in den ouderdom van ruim vijf en vijftig jaren, en na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden.

AMSTERDAM, 4 October 1852. T. W. NIEWINDT.

Vrienden en bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen. (2298)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.